

## DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

| Dalyko (modulio) pavadinimas | Kodas |
|------------------------------|-------|
| Lotynų Amerikos studijos     |       |

| Dėstytojas (-ai)                | Padalinys (-iai)                                     |
|---------------------------------|------------------------------------------------------|
| Koordinuojantis: Ieva Giedraitė | Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutas |

| Studijų pakopa | Dalyko (modulio) lygmuo | Dalyko (modulio) tipas |
|----------------|-------------------------|------------------------|
| Antroji        | -                       | Pasirenkamas           |

| Igyvendinimo forma                  | Vykdymo laikotarpis | Vykdymo kalba (-os) |
|-------------------------------------|---------------------|---------------------|
| Auditorinis ir savarankiškas darbas | 4                   | -                   |

| Reikalavimai studijuojančiajam     |                                             |
|------------------------------------|---------------------------------------------|
| Išankstiniai reikalavimai:<br>Nėra | Gretutiniai reikalavimai (jei yra):<br>Nėra |

| Dalyko (modulio) apimtis kreditais | Visas studento darbo krūvis | Kontaktinio darbo valandos | Savarankiško darbo valandos |
|------------------------------------|-----------------------------|----------------------------|-----------------------------|
| 5                                  | 140                         | 32                         | 108                         |

| Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                     |                                                                   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|
| <p>Kurso tikslas – supažinti studentus su esminiais politiniais, ekonominiais ir socialiniais procesais Lotynų Amerikos šalyse bei suteikti reikiamas žinias jų analizei. Pirmoji kurso dalis skirta istorinei regiono analizei: studentai įgis giluminių žinių apie istorines aplinkybes, lėmusias Lotynų Amerikos šalių raidą, jų tarpusavio skirtumus bei ryšius su JAV ir Europa. Antrojoje kurso dalyje bus gilinamasi į keletą esminių regiono charakteristikų.</p> <p>Kurso metu bus ugdomos šios bendrosios kompetencijos: gebėjimas analizuoti ir kritiškai mąstyti, gebėjimas pritaikyti įgytas žinias praktikoje, gebėjimas mokytis ir dirbti savarankiškai, ieškoti informacijos ir vertinti skirtingų informacijos šaltinių patikimumą bei gebėjimas perteikti mintis žodžiu ir raštu. Be to, ugdomos ir šios dalykinės kompetencijos: esminės žinios apie Lotynų Amerikos valstybių raidą, tarpvalstybinio bendradarbiavimo tendencijas; gebėjimai taikyti įgytas žinias analizuojant Lotynų Amerikos valstybių politiką bei teikti praktines politikos rekomendacijas.</p> |                                                                                                     |                                                                   |
| Dalyko (modulio) studijų siekiniai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Studijų metodai                                                                                     | Vertinimo metodai                                                 |
| Žinos, supras ir gebės kritiškai vertinti Lotynų Amerikos valstybių raidą ir jos politinius, ekonominius bei socialinius aspektus.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Probleminis dėstymas, seminarai, savarankiškas darbas                                               | Egzamino, semestrinio rašto darbo, pranešimo parengimo vertinimas |
| Gebės taikyti teorines ir empirines žinias analizuojant Lotynų Amerikos valstybių politiką. Taip pat gebės vertinti jų glaudesnės integracijos perspektyvas bei besikeičiančią vietą pasaulio politikoje, analizuojant jas per istorinę perspektyvą ir remiantis šiandienine situacija                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Savarankiškas darbas (pranešimo parengimas ir pristatymas, analitinio semestrinio darbo parengimas) | Pranešimo, semestrinio rašto darbo vertinimas                     |
| Gebės diskutuoti, logiškai argumentuoti ir bendradarbiauti su kolegomis svarstydami įvairius Lotynų Amerikos valstybių politika susijusius klausimus.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Diskusija                                                                                           | Kokybiško dalyvavimo diskusijoje seminarų metu vertinimas         |

| Temos                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Savarankiškų studijų laikas ir užduotys |               |           |                          |                      | Užduotys                                                                                                |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|---------------|-----------|--------------------------|----------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Paskaitos                               | Konsultacijos | Seminarai | Visas kontaktinis darbas | Savarankiškas darbas |                                                                                                         |
| <b>1. Įvadas į kursą.</b> Lotynų Amerika kaip geografinė, politinė ir kultūrinė sąvoka.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 2                                       |               |           | 2                        | 1                    | Įvadas. Susipažinimas su kurso programa ir reikalavimais.                                               |
| <b>2. Kolonijinis periodas</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Ferdinando ir Izabelės Ispanija</li> <li>Prieš-kolonijinė Amerika: kaip vietinė organizacija paveikė kolonijų modelius;</li> <li>Kolonijų kūrimas ir valdymas (Ispanija ir Portugalija);</li> </ul>                                                                                                                                                 | 1                                       |               | 1         | 2                        | 4                    | Teksto komentaras, pasiruošimas diskusijai. Privalomos literatūros skaitymas.                           |
| <b>3. Nepriklausomybės kovos</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Borbonų reformos ir Ispanijos silpnėjimas</li> <li>„Liberaliosios“ respublikos <ul style="list-style-type: none"> <li>Visuomenės struktūra;</li> <li>Ekonominis modelis;</li> <li>Politinis modelis; oligarchijos susiformavimas ir įsitvirtinimas;</li> </ul> </li> </ul>                                                                        | 1                                       |               | 1         | 2                        | 4                    | Teksto komentaras, pasiruošimas diskusijai. Privalomos literatūros skaitymas.                           |
| <b>4. XIX-XX a: duobėtu keliu demokratijos link ar žemynas nuolatinėje krizėje (1)</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Socialiniai pokyčiai XX a. <ul style="list-style-type: none"> <li>Vidurinės klasės kūrimasis</li> </ul> </li> </ul>                                                                                                                                                                         | 1                                       |               | 1         | 2                        | 4                    | Teksto komentaras, pasiruošimas diskusijai. Privalomos literatūros skaitymas.                           |
| <b>5. XIX-XX a: duobėtu keliu demokratijos link ar žemynas nuolatinėje krizėje (2)</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Politinės krizės ir konfliktai <ul style="list-style-type: none"> <li>Diktatoriai ir revoliucijos (Kuba, Argentina, Čilė, Centrinės Amerikos valstybės)</li> <li>„Guerilla“ fenomenas</li> <li>XX a. vidury/pabaiga – ilgiausiai besitęsiantis demokratinis periodas</li> </ul> </li> </ul> | 1                                       |               | 1         | 2                        | 4                    | Teksto komentaras, pasiruošimas diskusijai. Privalomos literatūros skaitymas.                           |
| <b>6. XIX-XX a: duobėtu keliu demokratijos link ar žemynas nuolatinėje krizėje (3)</b> <ul style="list-style-type: none"> <li><b>Ekonominė raida</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Ekonominiai modeliai XIX a. pabaigoje;</li> <li>Auganti valstybė ir importo pakeitimas vietine gamyba;</li> <li>Krizė ir Vašingtono konsensusas;</li> </ul> </li> </ul>                                                       | 1                                       |               | 1         | 2                        | 4                    | Teksto komentaras, pasiruošimas diskusijai. Privalomos literatūros skaitymas.                           |
| <b>7. XIX-XX a: duobėtu keliu demokratijos link ar žemynas nuolatinėje krizėje (4)</b> <ul style="list-style-type: none"> <li><b>Ekonominė raida II</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>XX a. pabaiga: valstybės grįžimas ir liberalizmo žlugimas? Čilė, Brazilija, Venesuela ir Meksika: skirtingi valstybės ir rinkos santykiai</li> </ul> </li> </ul>                                                           | 1                                       |               | 1         | 2                        | 4                    | Pasiruošimas diskusijai apie skirtingus ekonominius modelius regione. Privalomos literatūros skaitymas. |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |   |  |   |   |   |                                                                                                                                          |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|--|---|---|---|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"><li>○ Regioninė integracija ir jos perspektyvos (UNASUR; ALADI, Mercosur, Organización Andina...)</li></ul>                                                                                                                                                                                                                                                               |   |  |   |   |   |                                                                                                                                          |
| <b>8. Svarbiausios šiuolaikinės regiono charakteristikos (1)</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• Lotynų Amerika, Didžioji Britanija ir JAV<ul style="list-style-type: none"><li>○ Monroe doktrina bei jos pasekmės;</li><li>○ „Bananų respublikos“</li><li>○ Šaltasis karas ir kova prieš komunizmą</li><li>○ Kova su narkotikų platintojais</li></ul></li></ul>                                    | 1 |  | 1 | 2 | 4 | Teksto komentaras, pasiruošimas diskusijai. Privalomos literatūros skaitymas.                                                            |
| <b>9. Svarbiausios šiuolaikinės regiono charakteristikos (2)</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• Kairė ir dešinė Lotynų Amerikoje<ul style="list-style-type: none"><li>○ Populizmas ar alternatyva? (Venesuela, Ekvadoras, Bolivija)</li><li>○ <i>Buen vivir</i> ir komunitarinės tradicijos</li></ul></li></ul>                                                                                    | 1 |  | 1 | 2 | 8 | Teksto komentaras, pasiruošimas diskusijai. Privalomos literatūros skaitymas.                                                            |
| <b>10. Svarbiausios šiuolaikinės regiono charakteristikos (3)</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• Kairė ir dešinė Lotynų Amerikoje II<ul style="list-style-type: none"><li>○ Kuba: kastrizmo priežastys ir perspektyvos;</li><li>○ „Kairėjantis“ žemynas</li></ul></li></ul>                                                                                                                        | 1 |  | 1 | 2 | 4 | Teksto komentaras, pasiruošimas diskusijai apie pastarųjų metų rinkimų rezultatus. Privalomos literatūros skaitymas.                     |
| <b>11. Svarbiausios šiuolaikinės regiono charakteristikos (4)</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• Naujų socialinių judėjimų iškilimas<ul style="list-style-type: none"><li>○ Indėnų judėjimai</li><li>○ Zapatistų sukilimas Meksikoje 1994: pirma post-moderni revoliucija pasaulyje?</li><li>○ Nauji jaunos vidurinės klasės reikalavimai: Čilės studentų protestai 2011-2013.</li></ul></li></ul> |   |  | 2 | 2 | 4 | Savarankiška literatūros paieška, pasirengimas diskusijai seminare apie skirtingus socialinius judėjimus Lotynų Amerikoje XX-XXI amžiuje |
| <b>12. Svarbiausios šiuolaikinės regiono charakteristikos (5)</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• Organizuotas nusikalstamumas ir teisinės valstybės silpnumas. Meksikos ir Kolumbijos atvejų analizė<ul style="list-style-type: none"><li>○ Narkotikai</li><li>○ Migracija</li><li>○ Korupcija</li></ul></li></ul>                                                                                 | 1 |  | 1 | 2 | 4 | Teksto komentaras, pasiruošimas diskusijai. Privalomos literatūros skaitymas.                                                            |
| <b>13. Svarbiausios šiuolaikinės regiono charakteristikos (6)</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• Skurdas ir nelygybė<ul style="list-style-type: none"><li>○ Skirtingi turto paskirstymo modeliai žemyno šalyse;</li><li>○ Nelygybės priežastys ir pasekmės;</li><li>○ Ar ekonominis augimas mažina skurdą ir atskirtį?</li></ul></li></ul>                                                         | 1 |  | 1 | 2 | 4 | Teksto komentaras, pasiruošimas diskusijai. Privalomos literatūros skaitymas.                                                            |
| <b>14. Svarbiausios šiuolaikinės regiono charakteristikos (7)</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 1 |  | 1 | 2 | 4 | Teksto komentaras, pasiruošimas diskusijai. Privalomos literatūros skaitymas.                                                            |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |          |  |           |           |            |                                                                                                                                 |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|--|-----------|-----------|------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• Skurdas ir nelygybė II <ul style="list-style-type: none"> <li>◦ Skirtingi kovos su atskirtimi modeliai: Čilė, Kuba, Venesuela, Peru</li> </ul> </li> </ul>                                                                                                    |          |  |           |           |            |                                                                                                                                 |
| <b>15. Lotynų Amerika XXI amžiuje: perspektyvos ir pavojai</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Priklausomybė nuo pirminių žaliavų ir Kinijos importo;</li> <li>• Agro ir kasybos pramonė: gerovės šaltinis ar konfliktų suskelėjęs?;</li> <li>• Regioninės integracijos problemos;</li> </ul> |          |  | 2         | 2         | 4          | Savarankiška literatūros paieška, pasirengimas diskusijai seminare apie Lotynų Amerikos politinę, ekonominę ir socialinę raidą. |
| <b>16. Kurso apibendrinimas.</b>                                                                                                                                                                                                                                                                       |          |  | 2         | 2         |            | Semestrinių rašto darbų aptarimas, diskusija rengiantis egzaminui.                                                              |
| Rašto darbas                                                                                                                                                                                                                                                                                           |          |  |           |           | 10         | Savarankiška literatūros paieška, rašto darbo rengimas. Studentai turės parengti 12psl. rašto darbą pasirinkta tema.            |
| Egzaminas                                                                                                                                                                                                                                                                                              |          |  |           |           | 25         | Kurso literatūros apibendrinimas ir analizė, pasirengimas egzaminui.                                                            |
| <b>Iš viso</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <b>4</b> |  | <b>28</b> | <b>32</b> | <b>108</b> |                                                                                                                                 |

| Vertinimo strategija | Svoris proc. | Atsiskaitymo laikas | Vertinimo kriterijai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|----------------------|--------------|---------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Darbas auditorijoje  | 30%          | Semestro metu       | Vertinami šie darbo auditorijoje aspektai: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Pasirengimo lygis: iš anksto pateiktos medžiagos perskaitymas ir užduočių atlikimas, tekstų supratimas (10%);</li> <li>• Pasisakymų kokybė: argumentuotas logiškas kalbėjimas, gebėjimas pateikti tinkamus pavyzdžius (10%).</li> <li>• Pranešimo kokybė (10 %);</li> </ul>                                                                                                                            |
| Rašto darbas         | 30%          | Semestro metu       | Vertinami šie pranešimo aspektai: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Atitikimas formos ir darbo struktūros reikalavimams (5%).</li> <li>• Analizės pagrindo naudojimas, jo aiškumas ir tinkamumas bei jo taikymas tyrimo metu (10 %).</li> <li>• Tiriamosios dalies atitikimas įvadui, tyrimo analitinis gilumas, literatūros sąrašo platumas ir gilumas (10 %).</li> <li>• Išvadų aiškumas, jų atitikimas tyrimo rezultatams, siūlymų ir rekomendacijų pateikimas (5 %).</li> </ul> |
| Egzaminas raštu      | 40%          | Sesijos metu        | Studentai atsako pasirinktinai į 3 iš 5 atviro tipo lygiaverčių klausimų. Vertinami šie aspektai: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Atsakymo struktūra ir stilius (aiškumas, mokslinės kalbos naudojimas, paprastumas) (5%);</li> <li>• Tiesioginis atsakymas į egzamino klausimą (10%);</li> <li>• Gebėjimas analizuoti, sintezuoti, vertinti (10%);</li> <li>• Kurso literatūros žinojimas ir taikymas (15%).</li> </ul>                                                          |

| Autorius                 | Leidi<br>mo<br>metai | Pavadinimas                                               | Periodinio<br>leidinio Nr. | Leidimo vieta ir leidykla  |
|--------------------------|----------------------|-----------------------------------------------------------|----------------------------|----------------------------|
|                          |                      |                                                           | ar leidinio<br>tomas       | ar internetinė nuoroda     |
| Privalomoji literatūra   |                      |                                                           |                            |                            |
| Bulmer-Thomas,<br>Victor | 2003                 | The Economic History of Latin America Since Independence  |                            | Cambridge University Press |
| Centeno,<br>Migual Angel | 2002                 | Blood and Debt: War and the Nation-State in Latin America |                            |                            |

|                             |      |                                                                                                      |                                  |                                                                                                                                                                 |
|-----------------------------|------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Dussel Enrique              | 1995 | The Invention of the Americas: Eclipse of "the Other" and the Myth of Modernity                      |                                  | Continuum Intl Pub Group                                                                                                                                        |
| Fernandez-Armesto, Felipe   | 1999 | 1492: The Year Our World Began,                                                                      |                                  | Harper One                                                                                                                                                      |
| Galeano, Eduardo            | 1997 | Open Veins of Latin America: Five Centuries of the Pillage of a Continent                            |                                  | Monthly Review Press                                                                                                                                            |
| Geddes, Barbara             | 1994 | Politician's Dilemma: Building State Capacity in Latin America                                       |                                  | University of California Press                                                                                                                                  |
| Ocampo, José Antonio        | 2007 | The macroeconomics of the Latin American economic boom                                               | 93                               | CEPAL Review                                                                                                                                                    |
| Penn State University Press |      |                                                                                                      |                                  |                                                                                                                                                                 |
| Thorp, Rosemary             | 1998 | Progress, Poverty and Exclución: An Economic History of Latin America in the 20th Century            |                                  | Baltimore: Johns Hopkins,                                                                                                                                       |
| Wiesehomeier, Nina          | 2010 | The meaning of left-right in Latin America: a comparative view                                       | Working Paper # 370              | Helen Kellogg Institute for International Studies                                                                                                               |
|                             | 2013 | Social Panorama of Latin America 2012                                                                |                                  | CEPAL,<br><a href="http://www.eclac.org/publicaciones/xml/8/49398/2012-960-PSI_WEB.pdf">http://www.eclac.org/publicaciones/xml/8/49398/2012-960-PSI_WEB.pdf</a> |
| <b>Papildoma literatūra</b> |      |                                                                                                      |                                  |                                                                                                                                                                 |
| Hooker, Juliet              |      | Indigenous Inclusion/Black Exclusion: Race, Ethnicity and Multicultural Citizenship in Latin America | Volume 37 / Issue 02 / May 2005, | Journal of Latin American Studies pp 285-310                                                                                                                    |
| Volpi, Jorge                | 2009 | El Insomnio de Bolívar. Cuatro consideraciones intempestivas sobre América Latina en el siglo XX     |                                  | Debate Editorial                                                                                                                                                |
|                             | 2006 | América Latina en tiempos de Chávez                                                                  | 205                              | Nueva Sociedad<br><a href="http://www.nuso.org/revista.php?n=205">http://www.nuso.org/revista.php?n=205</a>                                                     |